

Filosofía · 4.º ESO · Comunidad Valenciana

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decreto 107/2022, de 5 de agosto

Generado 19/05/2026 18:49

4 Competencias	13 Criterios	13 Saberes
--------------------------	------------------------	----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Filosofía
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Comunidad Valenciana
Decreto autonómico	Decreto 107/2022, de 5 de agosto
Particularidad	En la Comunidad Valenciana existe Valencià: Llengua i Literatura como materia obligatoria con currículo propio.

2. Competencias específicas

Filosofía

CE.1 · Analitzar problemes quotidians des d'una perspectiva filosòfica i amb una mirada crítica, constructiva i èticament compr...

TEXTO OFICIAL

Analitzar problemes quotidians des d'una perspectiva filosòfica i amb una mirada crítica, constructiva i èticament compromesa. 2.1.1. Descripció de la competència 1 L'alumnat d'aquesta etapa és ja plenament conscient de les dificultats i conflictes que la convivència planteja a tots els nivells. Molts dels problemes més habituals del seu dia a dia estan relacionats de manera directa amb els desafiaments que plantegen els Objectius de Desenvolupament Sostenible. En un moment en què l'alumnat està començant a definir el seu projecte de vida, personal, social i professional, la complexitat dels problemes als quals s'enfronta resulta cada vegada major. No obstant això, el trànsit que viu de la infància a l'edat adulta, el dota d'una disposició privilegiada per a posar en qüestió i revisar tot allò que es presenta com a problemàtic.

CE.2 · Identificar i diferenciar les premisses, estratègies argumentatives i conclusions de textos o discursos, distingint els ...

TEXTO OFICIAL

Identificar i diferenciar les premisses, estratègies argumentatives i conclusions de textos o discursos, distingint els usos correctes de les argumentacions fal·laces. 2.2.1. Descripció de la competència 2 Per a poder tindre una mirada crítica, és requisit que la informació amb la qual es treballa siga contrastada i fiable. És necessari, també, distingir de manera clara el coneixement de les creences o les meres opinions per a poder evitar judicis precipitats, incorrectes, ambigus o mancats de fonament.

CE.3 · Explicar les diferències entre elements racionals i emocionals en la justificació de decisions a propòsit de conflictes ...

TEXTO OFICIAL

Explicar les diferències entre elements racionals i emocionals en la justificació de decisions a propòsit de conflictes de valors. 2.3.1. Descripció de la competència 3 Els dilemes i conflictes objecte de reflexió en aquesta matèria no es caracteritzen únicament per la seua faceta teòrica sinó, sobretot, pel seu vessant pràctic i la seua profunda vinculació amb la vida quotidiana i les preocupacions més íntimes de l'alumnat. Hi ha motius que matisen o condicionen la reflexió vinculats a les emocions i no a la mera raó teòrica. Per això, és important poder construir una argumentació racional sobre els conflictes; les seues característiques; les seues implicacions socials i polítiques; els diferents punts de vista des dels quals analitzar-los o les diferents alternatives que es poden aportar com a vies de compromís i millora, però també una explicació dels elements emocionals que condicionen la reflexió i la decisió. Destacar la importància dels arguments que es construeixen des de les emocions adquireix especial rellevància quan els problemes tractats i l'aprenentatge que se'n desprén ha de conduir a l'acció transformadora. Vincular l'aprenentatge a l'acció i al sentit i direcció de la pròpia existència és la manera de donar valor al coneixement. El reconeixement de les pròpies emocions és essencial per al desenvolupament i creixement personal i per a la identificació i comprensió de les emocions alienes, així com per a la seua gestió en la vida quotidiana i, especialment, en situacions de conflicte inherents a tots els àmbits de les relacions humanes. A més, des de la reflexió que es produeix en afrontar els desafiaments per al segle XXI que els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantegen, el reconeixement de les emocions adquireix una dimensió social en la mesura que influeix en la presa de decisions i l'assumpció de compromisos pel bé comú. Incloure les emocions com a part de l'argumentari al voltant dels conflictes de valors, permet accedir a aspectes que la raó teòrica no abasta ni explica. A més, promou l'acceptació de la incertesa que suposa la vida social i prepara per a la gestió d'aquesta. És per això que es planteja com a fonamental la capacitat per a distingir els dos elements i tractar-los amb igual profunditat en l'anàlisi dels dilemes.

CE.4 · Elaborar i exposar d'una manera clara, ordenada i argumentada idees i propostes filosòfiques pràctiques que fomenten el ...

TEXTO OFICIAL

Elaborar i exposar d'una manera clara, ordenada i argumentada idees i propostes filosòfiques pràctiques que fomenten el creixement personal i el compromís social. 2.4.1. Descripció de la competència 4 L'elaboració per part de l'alumnat de produccions textuais, orals o multimodals a partir de les seues conclusions és igual d'important que saber desentranyar l'estructura argumentativa dels materials a partir dels quals l'alumnat elabora les seues reflexions i la seua aproximació a la realitat. L'objectiu últim de l'anàlisi de la realitat és el desenvolupament d'un punt de vista personal i crític fundat en raons que l'alumnat pugja justificar i argumentar. L'elaboració de produccions en les quals concreta les seues reflexions i conclusions suposa el pas de l'anàlisi a la comprensió i interiorització profunda dels problemes. Aquestes han d'ajustar-se a la lògica del discurs: correctament argumentades, ben fonamentades, allunyades de fal·làcies i correctament exposades i defensades. Per a això, l'alumnat ha de basar els seus raonaments en premisses ben fundades, desenvolupar-les a través d'inferències correctes evitant raonaments enganyosos o esbiaixats i ajustant-se a la veritat dels fets. No es tracta, en qualsevol cas, d'una mera reformulació o repetició del treballat, sinó de l'explicació i la justificació del seu punt de vista i de la posició moral des de la qual s'aborda l'anàlisi i la proposta d'actuació. Qualsevol pensament que no es tradisca en una proposta pràctica que impregne la vida quotidiana de l'alumnat no haurà complit la seua funció transformadora. D'altra banda, aqueixa funció transformadora del pensament no pot circumscriure's a l'esfera individual o la millora personal. Tots els desafiaments per al segle XXI interpel·len les persones de manera individual, però la comprometen en respostes i treballs col·lectius.

3. Criterios de evaluación

Filosofía

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Explicar intencions, causes i conseqüències dels problemes socials relacionats amb els desafiaments.	
1.2	CE.1	Utilitzar la crítica com a eina positiva.	
1.3	CE.1	Formular preguntes referides a la vida quotidiana des d'una perspectiva filosòfica.	
2.1	CE.2	Diferenciar premisses, arguments i conclusions i explicar les seues característiques.	
2.2	CE.2	Identificar i explicar les premisses que serveixen com a fonament en la defensa d'una idea o hipòtesi.	
2.3	CE.2	Identificar i analitzar críticament els usos incorrectes de les estratègies argumentatives i plantejar alternatives que s'ajusten a la lògica del discurs.	
2.4	CE.2	Analitzar críticament les conseqüències de l'ús incorrecte dels arguments.	
3.1	CE.3	Confrontar elements racionals i emocionals i explicar les seues diferències.	
3.2	CE.3	Explicar de manera clara el valor de les emocions en la presa de decisions.	
3.3	CE.3	Identificar i exposar tots els elements contraposats que formen part d'un dilema.	
4.1	CE.4	Elaborar textos o discursos amb una argumentació clara i ordenada.	
4.2	CE.4	Utilitzar de manera correcta els arguments en la defensa d'una idea o proposta i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.	
4.3	CE.4	Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta enfront dels desafiaments de la vida quotidiana treballats.	

4. Saberes básicos

Filosofía

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Què és la filosofia? Especificitat i funció de la filosofia	
2	Què és ser humà? Naturalesa humana, identitat i societat	
3	Què és real? Aparença i realitat	
4	Què puc saber? Veritat, opinió i saber	
5	Què és actuar com una persona? Llibertat i responsabilitat	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Ús correcte dels arguments o mort del diàleg	
2	Respecte al medi ambient o mort del planeta	
3	Diversitat personal i cultural o mort de la diferència	
4	Consum responsable o mort per asfíxia	
5	Lluita contra les injustícies o mort de l'equitat	
6	Acceptació i maneig de la incertesa o mort de la creativitat	
7	Compromís i participació ciutadana o mort de la democràcia	
8	Responsabilitat digital o mort de les relacions	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

documentos administrativos del centro.